

Ne-a spus despre culori că străluceau ca niște pietre prețioase și atunci m-am simțit vinovată că nu percepeam frumusețea acestei magnifice lucrări.

Catedrala era goală, cu excepția a încă vreo câtorva turiști și a femeilor întristate, rugându-se în straie de doliu, cum pot fi văzute la orice oră din zi în orice biserică. Fecioara Maria din Anvers purta o rochie de brocart albastru, brodată cu nenumărate perle, iar Pruncul Isus de pe brațul ei avea pe cap o coroană de argint, aproape la fel de mare ca el.

— Și din toată această minunăție, singurul lucru care-ți rămâne în memorie, a șoptit Gabriel, e chipul palid și misterios al Fecioarei Maria.

Luciei i se părea prea severă privirea Fecioarei, iar Gabriel, atotștiutor cum era, a spus:

— Da, e severă, Fecioara nu e mulțumită cu o rugăciune îngăimată doar cu buzele: pentru ea, cuvintele trebuie spuse cu inima.

Lucie i-a spus în șoptă că e fără doar și poate un băiat ciudat. M-am bucurat când am ieșit din nou pe străzile înSORITE, mirosul de tămâie și liniștea sacră de sub bolțile înalte îmi provocaseră o senzație bizară de spaimă și tristețe.

— Unul din lucrurile miraculoase ale acestui oraș e că i-a înțeles dintotdeauna și pe lucrători, și pe visători, a spus Gabriel. Fiecare izbutește aici în felul lui, și cei care stau țepeni cu amândouă picioarele pe pământ, și ceilalți care trăiesc cu capul în nori.

Ne-a povestit cum pictorul tripticului fusese un confident al unor regi și cum, la o vârstă matusalemică, reușise să se căsătorească cu cea mai frumoasă fată din oraș.

— Care, unde mai pui, l-a și înșelat cu cine a vrut și n-a vrut, după cum prea bine o merita, a spus Lucie sarcastic, iar apoi cei doi s-au ciondănit iarăși vreo câteva minute.

Plăcerea de a mă plimba era întrucâtva compromisă, fiindcă, fără motiv, se tot supărau unul pe celălalt. La Lucie asta mai era de înțeles, trebuie s-o fi durut picioarele, însă felul în care Gabriel se răstea la ea mi se părea de o impertinență nemaiîntâlnită. Ar fi trebuit să-l audă domnul Maddell, cu siguranță că, delicat, l-ar fi pus la punct.

De fapt, Lucie avea prea multă răbdare cu impertinentul ăsta. L-a întrebat acum chiar dacă avea de gând să devină unul dintre lucrătorii sau unul dintre vizătorii orașului.

— N-am de ales, trebuie să fiu un lucrător, a spus Gabriel. Și nu-mi displace asta, mă bucur că am ajuns în sectorul bancar, căci acesta a avut încă de foarte mult timp o contribuție considerabilă la măreția orașului. La drept vorbind, aș fi preferat să am o slujbă în port, însă nu mi se dă ocazia.

Ne-a condus spre Schelde care, în curgerea sa leneșă, reflecta sidefiu cerul luminos de primăvară. Eram obișnuită cu marea și lățimea râului m-a decepționat, însă n-am spus nimic, căci Gabriel povestea despre vapoare mari, încărcate cu mirodenii parfumate, fildeș, aur și felurite soiuri de lemn prețios, venite de pretutindeni.

— Chiar mă gândeam, a spus Lucie, cum de-avem atâtea case de fildeș și aur.

Gabriel i-a aruncat o privire mânioasă și a spus că e ușor să râzi de toate. A vorbit despre oameni care pleaseră să muncească în străinătate, însă nu puteau să-și uite orașul, și care întotdeauna, chiar și la bătrânețe, se întorceau aducând cu ei tot ce era mai frumos și mai prețios din comorile pe care le adunaseră în călătoriile lor, pentru că fiecare, la rândul lui, voia să-i adauge și mai multă strălucire.

— Așa cum acel bătrân pictor își împodobește tânăra mireasă iar și iar cu alte flori și giuvaiere, pentru a scoate și mai bine în evidență frumusețea ei blondă, plină de strălucire.

Colțurile gurii îi tremurau, căci, spunând asta, abia se abținea să izbucnească în râs, și m-am așteptat ca Lucie să se supere din nou, însă ea l-a întrebat pe un ton foarte amabil dacă și el își făcuse planuri care să contribuie la creșterea gloriei orașului.

— Sunt un amărât de străin evreu, a spus Gabriel, și iubesc acest oraș așa cum doar un amărât de străin evreu poate iubi ceva. Nu puteți înțelege asta, domnișoară Lucie. Pentru oameni care locuiesc ei înșiși în case mari, cu grădini frumoase, clădirile și parcurile unui oraș nu sunt așa de importante ca pentru un băiat sărman ca mine, iar iubirea unui străin care știe că trebuie să plece repede mai departe e întotdeauna mai puternică decât a celui care știe că va putea rămâne toate viața cu iubita sa. Și recunoștința

unui evreu față de un loc unde n-a fost supus persecuțiilor trebuie s-o înțelegeți chiar și dumneavoastră.

— Nu-i adevărat ce spui, a spus Lucie. Eu am fost la școală cu fete ale căror strămoși au înfăptuit lucruri mărețe pentru acest oraș, iubirea lor era încă și mai puternică decât a ta.

— Poate că aveți dreptate, a spus Gabriel, însă până una-alta eu rămân un amărât de străin evreu și n-o să pot face niciodată ceva pentru acest oraș. Se vede treaba că idealurile irealizabile sunt destinul meu.

— Pentru tine nu trebuie să fie nimic irealizabil, a spus cu un aer într-adevăr angelic Lucie, dacă ai fi ceva mai curajos și mai sigur pe tine.

Mie mi se părea că are o siguranță de sine mai mult decât suficientă și m-am bucurat atunci când el a spus că trebuie să se întoarcă acasă.

— I-am promis mamei că o să vopsesc dulapul din bucătărie și o să pun linoleum peste podele. Săptămâna viitoare am mai mult timp. La revedere, domnișoară Mar-dell, la revedere, Gittel.

Ne-a strâns mâna fiecăreia dintre noi și a rupt-o la fugă de parcă mânca pământul.

— Trebuie să-i fie o frică mortală de maică-sa dacă fuge așa ca un apucat, am spus eu.

Lucie n-a răspuns și ne-am îndreptat în tăcere spre casa bunicii mele. Ajunse acolo, Lucie m-a întrebat dacă plimbarea îmi plăcuse îndeajuns de mult, astfel încât să mai facem una și săptămâna viitoare.

— Ai fost așa de tăcută, a spus ea, am crezut că te plictisești.

Nu, nu mă plictisem și-mi făcea o plăcere nespusă să ies din nou cu ea. I-am făcut cu mâna până când ușa înaltă de la intrare s-a închis în urma ei. În drum spre casă, m-am gândit la ce-aveam să spun alor mei despre plimbare. I-am găsit jucând whist. Au întrebat distrați unde fusesem, iar eu am spus că mă plimbam cu domnișoara Mardell de-a lungul Scheldei. Vizita la catedrală am trecut-o, diplomatic, sub tăcere. Rosalba remaia ciorapi, fiind singura care a reacționat la ce-am spus eu. Mi-a șoptit că se vedea pe fața mea că petrecusem o după-amiază minunată și că avea să mă ajute să obțin permisiunea pentru următoarea plimbare. Ajutorul ei s-a dovedit indispensabil, căci duminica următoare a burnițat, și bunica ne-a prezis Luciei și mie o dublă pneumonie dacă aveam să ieșim la plimbare pe o asemenea vreme.

Lucie a promis să mă aducă înapoi perfect uscată:

— Luăm tramvaiul până la muzeu, iar apoi merge cu mine să bem un ceai.

Rosalba s-a ținut de cuvânt și ne-a venit în ajutor spunând că se oprise ploaia, iar după ce Lucie își etalase obișnuitele cinci minute de drăgălășenie, am putut în sfârșit să ieșim în stradă.

— Se face mereu atâta tapaj atunci când vrei să pleci undeva? a întrebat ea. Cum de suporti asta?

Da, nici eu nu știam, nu mă gândisem până atunci.

Gabriel trebuie să fi stat în colțul lui să ne aștepte de ceva vreme, căci avea părul leoarcă. După ce ne-am salutat, Lucie a început numaidecât să spună că meditase la remarcă făcută de el săptămâna trecută. Spre satisfacția mea, i-a spus că i se pare cu totul absurdă.

— Și străbunicul meu a venit aici ca străin și știi unde a ajuns.

— Erau alte vremuri, a spus Gabriel, și el era deja bogat pe atunci. Pe deasupra, trebuie să fi fost mult mai priceput la afaceri decât mine.

— Tata spune că ești foarte talentat.

— Chiar așa?

Gabriel s-a îmbujorat din nou, de mândrie.

— Cine știe, poate că o să ajung și eu cândva un bancher renumit. Nu demult, a fost la noi la birou cineva din Anglia. M-a întrebat dacă vreau să vin să lucrez la el. Poate că o să fac asta. Erau perspective bune. După ce voi fi câștigat mulți bani, o să mă întorc și o să-mi fac o casă mare pe care o s-o umplu cu opere de artă, iar când o să mor, o s-o donez orașului.

A spus că trebuia să fac și eu ceva pentru orașul meu natal, iar eu am promis, generoasă, că, de îndată ce aveam să devin cea mai celebră pianistă din Europa, urma să vin în fiecare an să dau un concert în scop caritabil. Apoi am întrebat-o pe Lucie ce-avea să facă ea.

— Nu sunt aptă decât pentru a fi un public avizat, a spus ea. Voi veni să admir palatul lui Gabriel, dacă va dori